Adviseurs Omgevingskwaliteit
Groothandelsgebouw
Stationsplein 45
Postbus 29129
3001 GC Rotterdam
010 280 94 45
info@dorpstadenland.nl
dorpstadenland.nl

RES Midden-Holland

Gebiedsbeschrijving Gouda buitengebied

Gemeente Gouda

Type zoekgebied: Transitiegebied / Landschapstype: Veenweidegebied
Oppervlakte zoekgebied: 3 hectare

Landschapskenmerken

Afb. Foto's van de locatie en directe omgeving

Algemene landschappelijke kenmerken op hoofdlijn

Dit zoekgebied is onderdeel van de Oostpolder, een onverveend veenweidegebied, ten zuiden van het Gouwekanaal. Het gebied ligt hoger in het landschap ten opzichte van de Zuidplaspolder en wordt duidelijk begrensd door de rivier/kanaaldijk en de ringvaart.

Ter hoogte van het sportterrein binnen het gebied is het karakteristieke verkavelingspatroon en open weidelandschap deels verloren gegaan. Rondom de sportvelden ligt een recreatief ommetje, dat het oorspronkelijke slagenlandschap volgt. Dit is onderdeel van het gebied van de Groenalliantie. Aan de zuidzijde is een geboortebos in ontwikkeling, de eerste geboortebomen zijn reeds aangeplant.

Locatiekaart

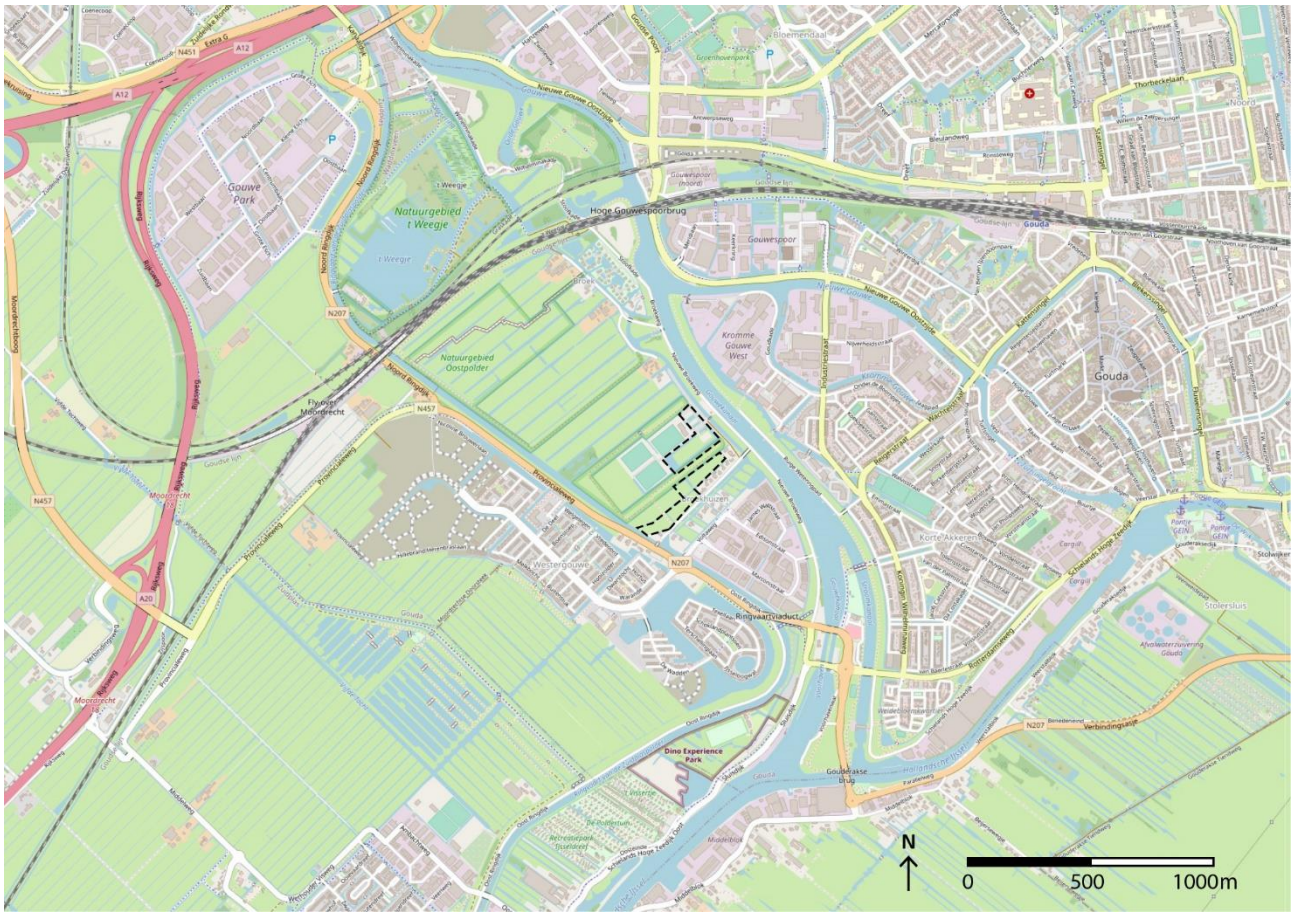

Afb. Locatie (stippellijn) van het zoekgebied in de huidige situatie

Het gebied wordt begrensd door het Gouwekanaal (ten noordoosten), de bebouwing aan de 2e Moordrechtse Tiendweg (ten zuidoosten) de Ringvaart Zuidplaspolder (ten zuidwesten) en een recreatiegebied in beheer bij recreatieschap de Groenalliantie (ten noordwesten). Binnen de grenzen van het gebied liggen sportvelden. De sportvelden zijn uitgesloten voor het ontwikkelen van zon op land. Het gebied is niet beleefbaar vanaf de N207 vanwege de verlaagde ligging ten opzichte van de polder waar het zoekgebied in ligt. Daartussen ligt de ringvaart van de Zuidplaspolder.

Landschappelijke kenmerken en waarden

De hieronder beschreven landschapskenmerken en waarden zijn gebaseerd op de methode ‘landschap en duurzame energie’ van het rijk, het provinciale gebiedsprofiel en de cultuurhistorische waardenkaart. Deze beschrijvingen zijn toegespitst op het zoekgebied en vormen de toelichting op de context waarin zon-op-land al dan niet wordt gerealiseerd. Deze kenmerken en waarden zijn de basis en als zodanig vertaald in de ‘Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden’ in het tweede deel van deze gebiedsbeschrijving.

Afb. Landschappelijke kenmerken Gebiedsprofiel Bentwoud-Rottermeren-Zuidplas: Van links naar rechts: Herkenbaar waterrijk veenweide; Water als structuurdrager; Vrijetijdslandschap.

Het karakteristieke verkavelingspatroon en open weidelandschap is met de komst van de sportvereniging deels verloren gegaan. Wel is rekening gehouden met de richting van het landschap en een waterrijke/groene invulling. Ten zuiden van het plangebied ligt de Ringvaart van de Zuidplaspolder. Tussen het zoekgebied en de Gouwe ligt het lint de Nieuwe Broekweg. De ambities uit het Provinciale Gebiedsprofiel Bentwoud-Rottemeren-Zuidplas aangaande dit onderwerp zijn:

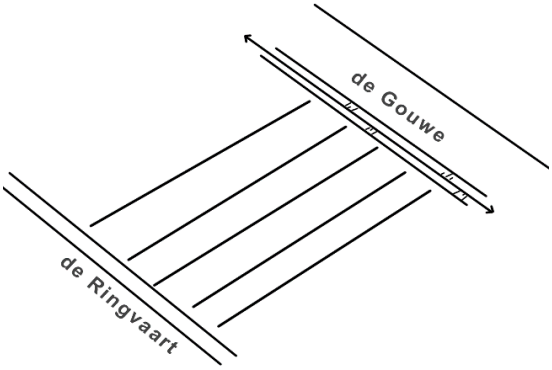

Onverveend bovenland

- Behoud van het nog open veenweidelandschap met karakteristiek langgerekt verkavelingspatroon.
- Het getrapte hoogteverschil tussen de rivierdijk, de smalle strook veenweide en de lager gelegen droogmakerij herkenbaar en beleefbaar houden.
- Nieuwe ontwikkelingen in het gebied zoals natuurontwikkeling, recreatief gebruik en agrarische verbreding passen binnen de karakteristiek van open polder met grasland en tasten het historische kavelpatroon niet aan. Toenemende versnippering voorkomen.
- Behoud van het uitzicht vanaf de rivierdijk over het open weidelandschap.
- Koesteren van kleinschalige, vaak informele bebouwing en het groene karakter langs de rivier en in het lint.
- Nieuwe ontwikkelingen dragen bij aan het groene en afwisselende karakter langs de rivier en in het lint.

Het zoekgebied is onderdeel van het recreatiegebied de Oostpolder. Het heeft een vrij open en waterrijk karakter en het accent ligt op sportvelden, wandelpaden en natuurrecreatie. In combinatie met gebieden als het Gouwebos, 't Weegje en Hitland is het gebied een stapsteen langs de Gouwe voor natuur en recreatie. De ambities uit het Provinciale Gebiedsprofiel Bentwoud-Rottemeren-Zuidplas aangaande dit onderwerp zijn:

wandelen, fietsen, vissen, sporten

Vrijetijdslandschap: de Oostpolder

- Ontwikkel aantrekkelijke verbindingen tussen het recreatiegebied en het omliggende woon-/werkgebied.
- Ontwikkel recreatief programma, trouw blijvend aan de waterrijke en cultuurhistorische context en bewaar daarmee de eigenheid van de verschillende gebieden.

Ten oosten van het zoekgebied ligt een bedrijventerrein. Tussen het bedrijventerrein en het zoekgebied, aan de 2e Moordrechtse Tiendeweg liggen een aantal erven met opgaande beplanting en een brede sloot die een groene bufferzone creëren tussen het werklandschap en recreatielandschap. De ambities uit het Provinciale Gebiedsprofiel Bentwoud-Rottemeren-Zuidplas aangaande dit onderwerp zijn:

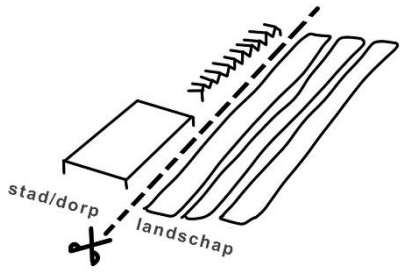

Werkgebied Broekhuizen

- Routes uit de omgeving lopen zoveel mogelijk door in het bedrijventerrein zodat het gebied aantrekkelijk is voor werknemers, bezoekers en bewoners.

Natuur en ecologische waarden

De Oostpolder is geen beschermd natuurgebied. Wel bleken er tijdens een natuuronderzoek in 2006 en 2010 veel beschermde diersoorten in het gebied aanwezig te zijn waaronder planten: de Dotterbloem en Zwanenbloem en een Rode Lijstsoort (Krabbenscheer). Daarnaast is het gebied van belang voor weidevogels, watervogels, vissen, de kleine Modderkruiper en ringslang. Voor de streng beschermde inheemse diersoorten moet in het kader van de Flora- en Faunawet (eventueel) een ontheffing worden aangevraagd.

https://www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0513.0600oostpolder-DF02/t_NL.IMRO.0513.0600oostpolder-DF02_4.6.html

Recreatie waarden

De Oostpolder is een natuurrecreatie gebied waar men kan vissen, ommetjes loopt en langsfietst. Ook is sportvereniging Donk aanwezig in het gebied met drie voetbalvelden en een parkeerterrein. Het gebied is slecht bereikbaar vanuit het omliggende stedelijke gebied. De Gouwe is een belangrijke route voor de binnenvaart en onderdeel van de staande mastroute. De ringvaart ten zuiden van het zoekgebied kan met kano's bevaren worden en is verbonden met de Hollandsche IJssel en de Rotte.

In het Ontwikkelplan van het recreatieschap Groenalliantie staat over het gebied: De Oostpolder wordt weinig bezocht door een slechte bereikbaarheid vanuit Gouda. Barrières als de spoorlijn en het Gouwekanaal zijn hier mede de oorzaak van. Recent is een nieuwe wandelverbinding gerealiseerd die beide gebieden, Oostpolder en 't Weegje, verbindt. Daardoor is een bezoek aan de afzonderlijke gebieden nog aantrekkelijker geworden. In de Oostpolder is het ecologisch beheer gericht op het ontwikkelen van leefgebieden. De resultaten zijn indrukwekkend. Bezoekers kunnen het gebied nu prima beleven. Het vernieuwde vlonderpad trekt veel nieuwe bezoekers, evenals de uitkijktoren van waaruit je een prachtig uitzicht hebt op het landschap van de Oostpolder.'

Cultuurhistorische waarden

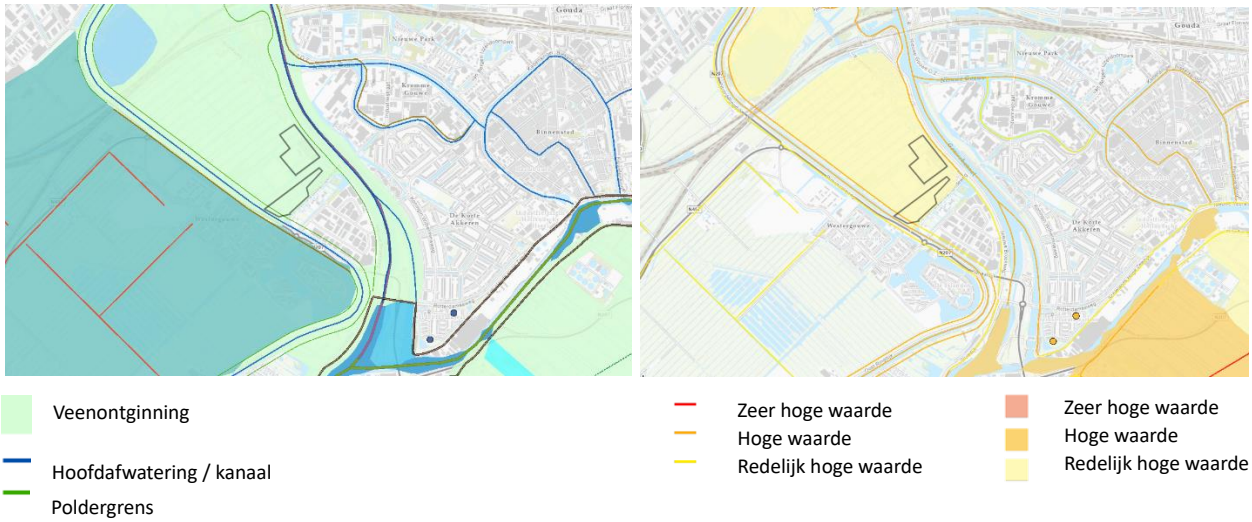

Afb. Cultuurhistorische Waardenkaart Zuid-Holland; Landschappelijke kenmerken (links) en Landschappelijke waarden (rechts) uit CHW Provincie Zuid-Holland

De Gouwe is ontstaan als veenstroompje vanaf Boskoop richting de Hollandse IJssel. In de 13e eeuw is het riviertje met een kanaal verbonden met de Oude Rijn. Later is de rivier gekanaliseerd. Het gebied Oostpolder is van cultuurhistorische waarde omdat het samen met een stukje Gouds grondgebied in de Krimpenerwaard de laatste niet verveende middeleeuwse veenweidepolder van Gouda is. Omschrijving van de landschapselementen in het gebied uit de CHW Provincie Zuid-Holland:

Veenontginning, algemeen
De veenontginningen zijn vanaf de 11e eeuw ontstaan, toen vanaf een ontginningsbasis (rivier of gegraven wetering) de veenwildernis systematisch werd ontgonnen. Zo ontstond een verkaveling die nog altijd karakteristiek is voor het veenlandschap: lange (smalle) stroken, van elkaar gescheiden door (afwaterings)sloten, met de boerderij op de kop van de kavel. De stroken liggen evenwijdig aan elkaar

Poldergrens
Het Zuid-Hollandse landschap is opgebouwd uit een groot aantal polders. Deze afwateringseenheden zijn vanaf de Middeleeuwen tot stand gekomen. De polders vormen met hun belangrijkste landschappelijke onderdelen en enkele zeer kenmerkende elementen het poldersysteem. De perceelsloten zijn het kleine structuurelement daarvan, de poldergrenzen zijn de hoofdlijnen. Deze kunnen de vorm hebben van een sloot, watergang, kade of dijk.

Hoofdafwatering / kanaal
De waterlopen in de provincie dienen, naast voor berging en afvoer van overtollig polderwater, voor een deel ook voor de scheepvaart.

Archeologische kenmerken en waarden

Ruim dieper dan 3m maaiveld is met name Oude Zeeafzettingen met Veen aanwezig. In het meest zuidelijke puntje van het plangebied kunnen er mogelijk ook Oude Stroomgordels en geulafzettingen aanwezig zijn in de ondergrond. Alleen in dit deel van het zoekgebied geldt dat er een redelijk tot hoge trefkans op archeologische sporen is.

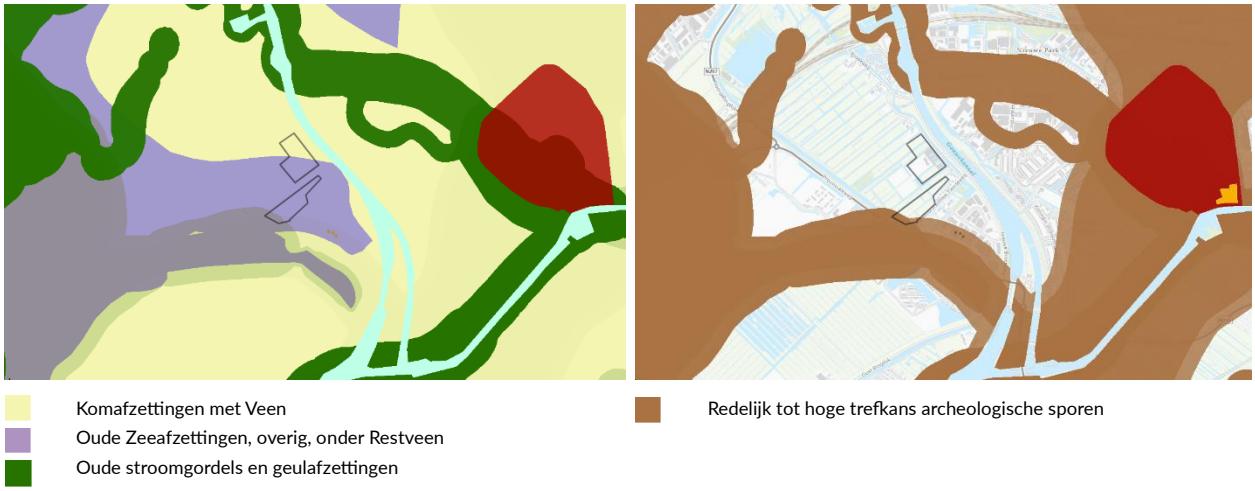

Afb. Cultuurhistorische Waardenkaart Zuid-Holland; Archeologische kenmerken (links) en Archeologische waarden (rechts) uit CHW Provincie Zuid-Holland

Omschrijving van de landschapselementen in het gebied uit de CHW Provincie Zuid-Holland:

Komafzettingen
Alle *komafzettingen met veen* krijgen een lage tot zeer lage waardering vanwege de uiterst lage trefkans op archeologische sporen die met bewonings- of landgebruiksmogelijkheden samenhangen.

Stroomgordels/geulafzettingen
Stroomgordels/geulafzettingen, incl. crevassen redelijk hoog tot hoog; In de Kenmerkenkaart wordt in deze eenheid onderscheid gemaakt in drie diepteklassen waarop deze waarde bereikt kan worden. Aanvullend geldt de verwachting dat de ondiep gelegen stroomgordels een hogere dichtheid aan bewoningssporen hebben, terwijl daarentegen de dieper gelegen stroomgordels een lagere dichtheid aan bewoningssporen hebben. De redelijk hoog tot hoge verwachting geldt ook voor de buffers die aan weerszijden van de stroomgordels en geulafzettingen beneden 3 m – maaiveld voorkomen.

In het gebied geldt een lage archeologische verwachting. Dit betekent een onderzoeksplicht voor plangebieden gelijk aan of groter dan 10.000 m² en ingrepen dieper dan 0,5 m beneden maaiveld.

Een uitzondering is de zuidhoek waar een hoge archeologische verwachting is. Dit betekent een onderzoeksplicht voor plangebieden gelijk aan of groter dan 100 m² en ingrepen dieper dan 2 m beneden maaiveld.

https://atlas.odmh.nl/html5viewer/index.html?viewer=Atlas.Atlas&layerTheme=Archeologie

https://pzh.b3p.nl/viewer/app/Cultuur_historische_atlas

De bovenstaande tekst is gebaseerd op provinciale informatie. De gemeente Gouda beschikt over meer gedetailleerde informatie ten aanzien van cultuurhistorische waarden, waaronder de Lintenvisie en de archeologische basiskaart. Deze lokale informatie over archeologie van de gemeente Gouda kan tot nuancering van de tekst leiden. Het wordt aangeraden om voor deze locatie nadere informatie omtrent archeologie in te winnen bij de gemeente.

RES Midden-Holland

Gebiedsbeschrijving Gouda buitengebied

Gemeente Gouda

Type zoekgebied: Transitiegebied / Landschapstype: Veenweidegebied
Oppervlakte zoekgebied: 3 hectare

Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden

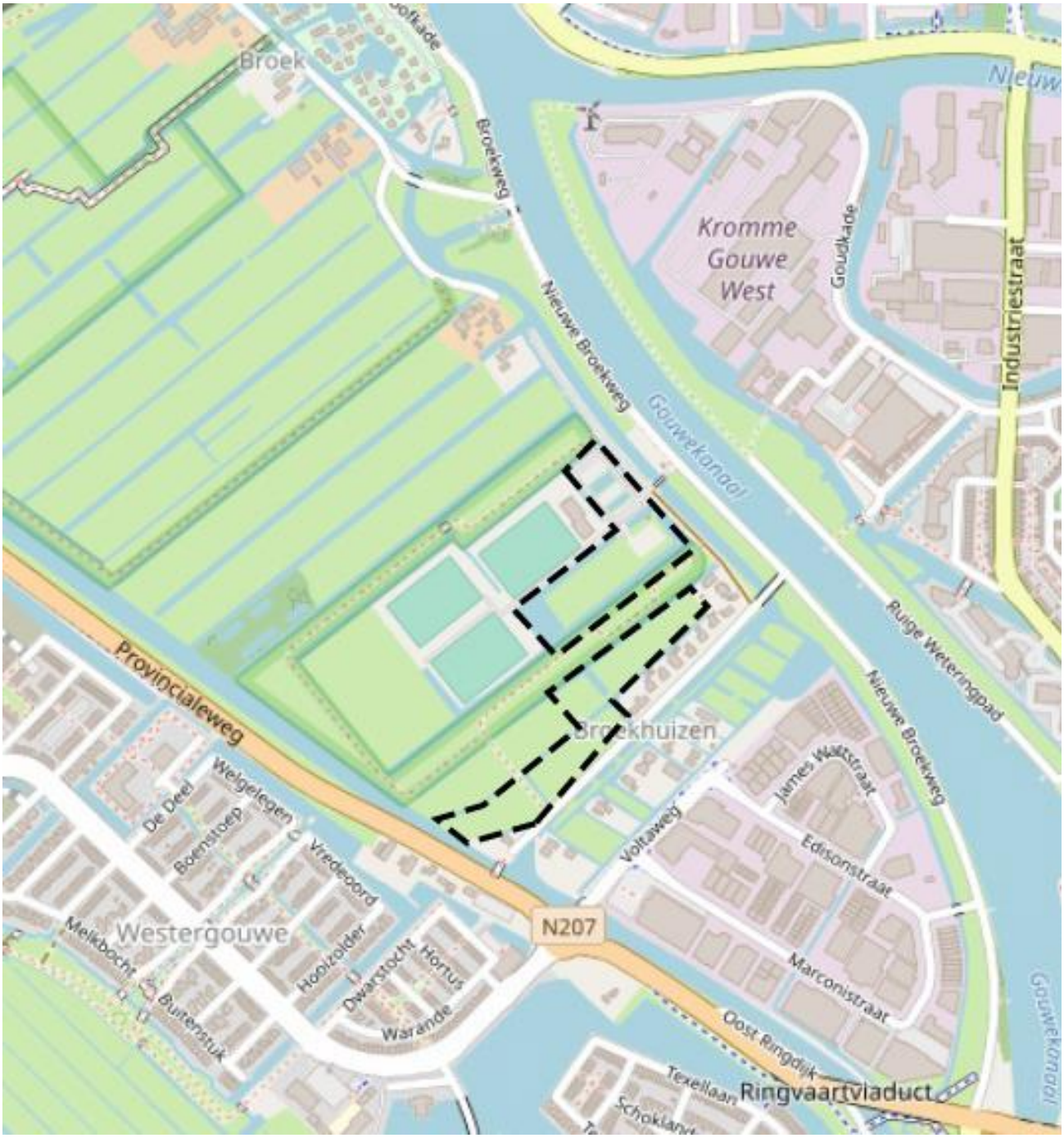

Afb. Locatiekaart van het zoekgebied

De Gebiedsspecifieke inpassingsvoorwaarden zijn leidend voor het inrichtingsvoorstel van een zon-op-land initiatief voor deze locatie. De inpassingsvoorwaarden zijn gebaseerd op de landschappelijke kenmerken en waarden zoals beschreven in het eerste deel van deze gebiedsomschrijving.

Configuratie

- De configuratie voor zon-op-veld sluit aan bij de ruimtelijke kwaliteit en slagenpatroon van het veenweidegebied en de natuur recreatieve functie van de omgeving.
- Zeer extensieve PV-opstellingen is vereist: De groepering van PV-opstelling moet klein van korrel zijn en qua omvang geen grote aaneengesloten oppervlakte vormen die een geheel beschikbaar vlak vullen. Zo kan beter worden aangesloten op het recreatieve gebruik en de kleinschalige inrichting met opgaande beplanting.
- De delen die voor PV-opstellingen worden benut volgen de slagen richting en benadrukken de oriëntatie van het landschap.
- Voor de percelen direct grenzend aan de 2e Moordrechtse Tiendeweg wordt als grens waarachter PV-opstellingen kunnen worden gerealiseerd de voorgevelrooilijn van de meest recent bebouwde woonkavels aangehouden.
- Voor de percelen direct aangrenzend ten noordwesten van de woonkavels aan de 2e Moordrechtse Tiendeweg wordt minimaal 25m afstand tot de woonkavels gehouden.
- Extensieve PV-opstellingen met een maximale dekkingsgraad en dichtste pakking van maximaal 50% van het gebruikte oppervlakte land van een perceel, om te voorkomen dat de veenbodem uitdroogt en tegelijkertijd vegetatiegroei behouden blijft.
- Uitzondering op de extensieve PV-opstelling is het gebied van het parkeerterrein van de sportvereniging. Hier kan gestreefd worden naar een zo efficiënt mogelijke indeling, met behoud van alle functionaliteit van het parkeerterrein.
- De maximale hoogte voor PV-opstellingen is 2 meter boven bestaand maaiveld voor de delen op veenweidegrond. Op het parkeerterrein wordt een minimale hoogte van 2,5 meter boven maaiveld aangehouden wanneer PV-opstellingen boven de parkeervakken worden voorgesteld.

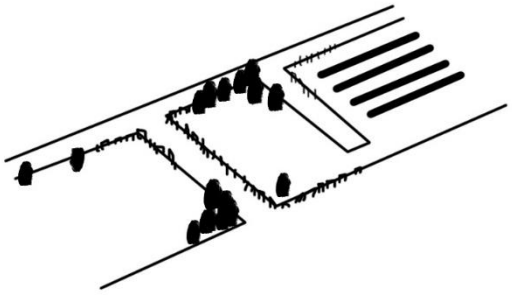

Zon-op-land in kleinere eenheden, in een korrelgrootte die passend is bij het recreatieve landschap

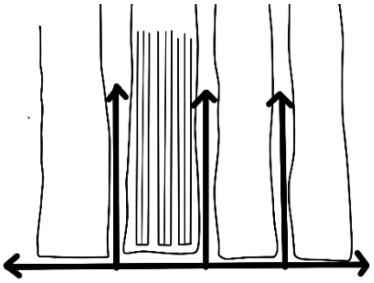

Bestaande poldereenheden als leidraad nemen en oriëntatie

Extensieve PV opstelling

Begrenzing, afscherming en landschapskwaliteit

- Het recreatieve ommetje rondom de sportvelden moet ononderbroken behouden blijven en alle bestaande opgaande beplanting moet behouden worden.
- Beperkt de hoeveelheid hekwerk en afrastering zo veel als mogelijk. Waar toegankelijkheid kan worden beperkt met sloten heeft dat de voorkeur.
- Wanneer hekwerken (moeten) worden gebruikt is inplanting met gebiedseigen struweel vereist.
- De opstelling situeren achter de voorgevellijn van de woningen aan de 2e Moordrechtse Tiendeweg.
- Alle bestaande watergangen respecteren (geen dempingen) en in het inrichtingsplan opnemen.
- De PV-opstellingen worden op minimaal 2 meter van de insteek van de watergang geplaatst.

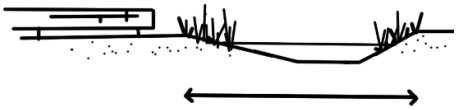

Voorkom hekwerk en afrastering, los op met brede sloten

Techniek en installatie

- Transformatorhuisjes hebben een rustige en ingetogen vormgeving en worden ruimtelijk logisch en uit het zicht geïntegreerd in het veld. Plaatsing gebeurt binnen het veld met een maximale hoogte van 150 cm boven het huidige maaiveld.
- De kleur van de zonnepanelen inclusief omlijsting is donker en mat. Daarnaast wordt er één type paneel toegepast in het gehele project.

- Toegang en verkeersontsluiting van terrein nader te bepalen in overleg met de gemeente: bij voorkeur zoveel mogelijk gebruik maken van reeds aanwezige paden.
- Minimaliseer verharding voor onderhoudswegen en maak geen nieuwe parkeerplaatsen.

Planproces en communicatie

- Uitwerking altijd in samenspraak met gemeente en directe omgeving.
- Zorg voor publieksvriendelijke en uitnodigende informatie over de toevoeging van PV-opstellingen aan het natuurrecreatieve gebied.

Beheer

- In het beheerplan wordt ook de monitoring en wijze van eventueel herstel van aangetaste landschaps- natuur- en biodiversiteitswaarden beschreven.

Meekoppelkansen

- De natuurrecreatieve functies zouden waar mogelijk kunnen worden uitgebreid in samenhang met de aanleg van de PV-opstellingen.
- De toegankelijkheid van recreatieve routes en verblijfsfunctie zouden eventueel verder kunnen worden uitgebreid in het gebied in samenspraak met gemeente, waterschap, sportvereniging en omwonenden.
- De natuurwaarden en bodemkwaliteit zouden kunnen worden verbeterd door bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers aan te leggen in samenspraak met het waterschap.
- Eventuele waterbergingsopgaven kunnen gebruikt worden om de landschappelijke structuur te versterken, in samenspraak met het waterschap.

Aanvullende bronnen:

- LED Methode Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE): https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/energie-en-landschap/energiemaatregelen-inpassen-met-oog-voor-het-landschap
- De gedragscode Zon-op-Land van de solar sector: https://www.hollandsolar.nl/uploads/files/gedragscode-zon-op-land.pdf

Stichting Dorp, Stad & Land is sinds 1929 een onafhankelijke kennispartner van gemeenten in Zuid- en Zuidwest-Nederland. Dorp, Stad & Land toetst, onderzoekt, adviseert en inspireert op het gebied van architectuur, erfgoed, stedenbouw en landschap. Met een deskundig team van ruim zeventig adviseurs zet de organisatie zich in bij ca. zestig gemeenten voor het publieke belang van een aangename en aantrekkelijke leefomgeving.